

'WE DENKEN ALLES NAAR ONZE HAND TE KUNNEN ZETTEN, ZELFS DE NATUUR'

"We leven in een wereld waarin we denken dat alles maakbaar is. Zelfs de natuur om ons heen. Een écht mooie tuin betekent continu leren van de natuur, zeker in deze tijden van klimaatverandering", stelt Dionysios Sofronas van Aardoom Hoveniers. Hij bedacht het concept van een drijvend terras. Het terras ligt in een waterbassin met overtollig regenwater, dat bij hevige regenval als opvangbak dient, terwijl het water tijdens droogte gebruikt kan worden om de tuin te sproeien.

Tekst: Daphne Doemges- Engelen Foto's: Aardoom Hoveniers, Shutterstock

De huidige klimaatproblemen zijn niet nieuw, de maatschappij reageert echter nu pas op de veranderingen”, begint Dionysios. Het team van Aardoom Hoveniers ziet al jaren de negatieve gevolgen van klimaatverandering, die worden versterkt door de huidige trend waarin we de tuin als verlengde van ons huis zijn gaan zien. “Tuinen worden steeds meer ingericht als woonruimte. Wij proberen mensen al jaren duidelijk te maken, dat een tuin niet een woonkamer is, waar alles schoon en opgeruimd moet zijn. Een tuin is een stukje natuurlijke omgeving waar je lekker tussen het groen tot rust kan komen. Dat doe je niet in een dicht bestrate tuin, waarin groen tot het minimum is beperkt.”

SLECHTE TUINERVARING

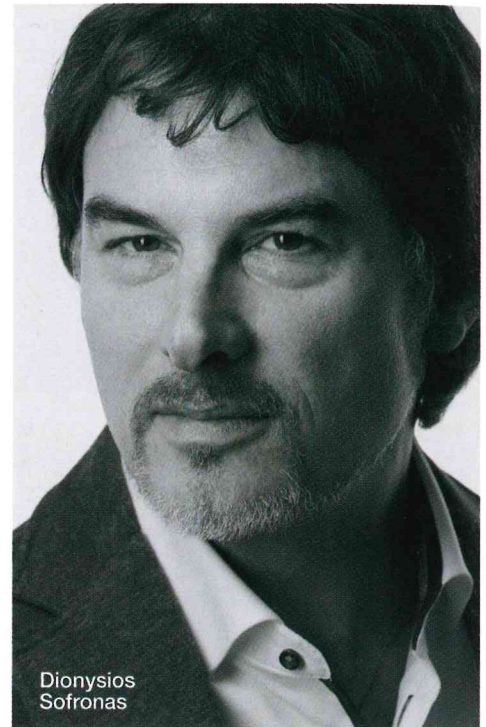
Het gros van de mensen streeft een opgeruimde tuin na, die niet veel onderhoud kost, is de ervaring van Dionysios. “We denken in onze maatschappij dat de wereld maakbaar is. Dat we als mens alles naar onze hand kunnen zetten, zelfs de natuur. De tendens is bijvoorbeeld dat mensen bomen mijden, want ze nemen de zon weg en vallende blaadjes zorgen voor overlast. Tegelijkertijd wil iedereen een overkapping en slepen ze parasols de tuin in: heel tegenstrijdig. Ze vergeten dat een boom niet alleen voor

de overhand heeft, zonder dat het buitensporig veel onderhoud hoeft te kosten. “Wij creëren een omgeving waar mensen graag komen, waar ze genieten van groen en rust. Een uurtje werk per week is dan ineens geen last meer. Mensen ervaren dat het leuk kan zijn om in de tuin te werken, het wordt als het ware stresstherapie.”

Een tuin met veel groen is niet alleen gezond voor onszelf, maar ook nodig in deze tijden van klimaatverandering, stelt Dionysios. “We hebben een rioleringsstelsel dat gemaakt is om het riool af te voeren, geen hemelwater. Maar hoe meer er wordt gebouwd, hoe meer regenwater er tijdens felle buien direct de riolering in loopt, en die is daar niet op berekend. Gevolg: wateroverlast. Het weer hebben we niet in de hand, andere factoren wel. Groendaken bufferen water en geven het geleidelijk af aan de grond. Meer groen in tuinen met veel bestrating helpt ook om wateroverlast te voorkomen.”

WATERRESERVOIR MET TERRAS

Het huidige probleem van wateroverlast door felle buien, gecombineerd met hete, droge zomers, zette de hovenier op het denkspoor van een vernieuwend concept. Hij bedacht het drijvend terras, waarmee hij de Gouden Gieter won: een prijs in de groensector voor de beste praktische oplossing tegen klimaatproblemen. “Als je in een tuin echt maatregelen wil nemen tegen water, moet

Dionysios Sofronas

de bak, zakt het terras omlaag. Je krijgt dan het effect van een zitkuil. Met hogere struiken eromheen wordt het een beschutte plek tegen de felle zon. De druk van het gewicht van het terras zorgt ervoor, dat het water door de leiding naar de borders loopt; je hebt geen dure beregeningsinstallatie nodig. De wateropvang zal ongeveer een meter diep moeten zijn en zo'n 9 tot 16 kubieke meter groot, wat haalbaar is in een kleine tuin.”

WATERTUIN

Volgens de hovenier is het soms een kwestie van omdenken: niet tegen, maar mét de principes uit de natuur werken. “Stel je hebt veel wateroverlast in de tuin en de planten redden het niet, omdat ze continu met de voeten in het water staan. Dan kun je alles eraan doen om dat water weg te krijgen, maar je kunt het water ook de ruimte geven. Kies voor een watertuin, met moerasbeplanting en zitplekjes op vlonders.” Volgens Dionysios ontbreekt het vaak aan groenkennis als mensen zelfstandig aan de slag gaan. “Ze zien foto's op internet: zó moet het worden. Maar ze vergeten te kijken of de beplanting bij hun woning en de omgeving past. Het groen moet altijd bij de grondsoort en situatie passen van de tuin. In een zonnige tuin op het zuiden kun je wel bosplanten als varens en rododendrons neerzetten, maar die gaan het niet geweldig doen.”

‘Een tuin is een levend organisme, we zouden deze meer moeten accepteren zoals het is.’

natuurlijke schaduw zorgt, maar ook voor verkoeling.” Volgens de hovenier hebben veel consumenten een slechte tuinervaring gehad. “Ze planten bijvoorbeeld een tak van een wilg in de tuin, die binnen vijf jaar uitgroeit tot een boom van 7 m hoog en een stam van 30 cm doorsnee. Als ze ervan af willen, is dat kostbaar en besluiten ze: ‘geen boom meer’. Maar als je de juiste keuzes maakt, kan het wel goed gaan en heb je er veel plezier van.”

STRESSTHERAPIE

Aardoom Hoveniers probeert mensen te inspireren met tuinontwerpen waarin groen

je dat water gaan bufferen. De ruimte voor zo'n buffer is er in veel tuinen niet, en een watertank ingraven is relatief duur. Maar als je dat water kunt hergebruiken en het leuk wordt om te spelen met het concept van water in de tuin, dan wordt het wel aantrekkelijk. Zo kwam ik op het idee om overtollig water te gebruiken in het ontwerp van het terras, door een terras in een waterreservoir te plaatsen, zodat het terras op het water drijft. Het is een plek waar je water kunt opslaan. In de winter loopt de bak vol en komt het terras omhoog. Het terras vangt op deze manier het meeste licht. In de zomer, als je de borders kunt sproeien met water uit

LEVEND ORGANISME

Volgens de hovenier zijn wij dergelijke basisprincipes in de huidige tijdsgeschiedenis uit het oog verloren. "Onze opa's en oma's hadden nog enige weet van tuinieren. Ze hadden vaak een moestuin en een bleekveldje waar de was werd gedroogd. Waar vroeger ligusterhagen de norm waren als tuinafscheiding, staan er nu overal schuttingen. Goede grond met een rijk bodemleven wordt afgegraven in nieuwbouwwijken, waarna de tuin gevuld wordt met weliswaar chemisch schone grond uit een depot, maar die arm is aan voeding. Vogels, vlinders en insecten hebben bijna geen bestaansrecht meer; hun woon- en verblijfplaatsen verdwijnen. Veel mensen weten niet dat het koolwitje bijvoorbeeld zijn eitjes op brandnetels legt; verwijderen we massaal die brandnetels, dan verdwijnt ook het koolwitje. Een tuin is een levend organisme, we zouden deze meer moeten accepteren zoals het is. Wie een echt mooie tuin wil, leert van de natuur. Veel mensen zien het als een last om in de tuin te werken. Maar het helpt je juist om een goede kijk op de wereld te houden."

TIPS VAN DE HOVENIER OP WEG NAAR EEN KLIMAATNEUTRALE TUIN

- **Regel 1: zorg voor een gezonde bodem. Dat is een bodem waar voldoende regenwormen van nature aanwezig zijn en die je makkelijk omscheept. Is de bodem keihard, maak de bodem dan losser. Gebruik compost om de bodem gezonder te maken.**
- **Tegels eruit, meer groen in de tuin. Dat hoeft niet onderhoudsintensief te zijn. Zorg dat de onderste laag beplanting goed dichtgroeit, zo heeft onkruid weinig kans.**
- **Plaats minimaal één boom in de tuin. Lukt dat niet, kies dan voor een pergola en laat deze begroeien. Een hoogte-element in de tuin maakt het spannender, geeft schaduw en zorgt voor een koele plek om te zitten in de zomer.**
- **Een groendak houdt water vast en geeft het geleidelijk af aan de grond.**
- **Accepteer dat planten over de rand van borders heen groeien. Zijn ze uitgebloeid, dan hebben ze ook een functie. Knip ze niet af, maar geniet van de sierwaarde van een vruchtje of pluim. Vogels, vlinders en insecten zijn er blij mee.**
- **Kijk of het mogelijk is materialen te hergebruiken. Gebruik je nieuwe materialen, kies dan voor FSC hout of houtsoorten die van nature hard zijn zoals eiken.**
- **Respecteer de diersoorten in de omgeving van je huis. Ga je ergens wonen en staan er al bomen en struiken, probeer deze zoveel mogelijk te behouden.**